

Poročilo izmenjave v Rusiji, september-oktober 2008

Zakaj sem se odločila za izmenjavo v Rusiji in kako to, da sem si izbrala ravno Izhevsk, sta bili dve zelo pogosti vprašanji pred mojim odhodom in običajno ju je spremljav še nerazumevajoč in zaskrbljen pogled. Meni pa se je zdelo čisto normalno, saj sem že od gimnazijskih let dalje sanjala o potovanju v Rusijo. Takrat nas je nad to neverjetno državo in kulturo navdušila profesorica ruskega jezika, njeno navdušenje pa so podkrepile ure zgodovine namenjene ruski zgodovini in dobro prijateljstvo z Mišo, gimnazijskim sošolcem, ki se je v Slovenijo preselil pred 8 leti. Skratka rekla bi, da je bilo le še vprašanje časa, kdaj bom pripravila kovčke in se sama prepričala na lastne oči ali je vse res. Ko sem v marcu videla razpis za poletne izmenjave nisem razmišljala niti minute več.

Tako sem se 13. septembra 2008 končno podala na pot. Kljub začetnemu navdušenju pa sem bila vseeno obremenjena s predsodki, strahovi in mislijo, da bo vse skupaj ena velika katastrofa. Zakaj? Morda zato, ker se mi kontakta oseba pri kateri naj bi živela ni javljala na elektronsko pošto, ker nisem vedela kam točno grem in kje naj bi živela in ker je Rusija trenutno v vonji z Gruzijo. Vrh vsega, pa je istega dne na notranjem letu, ne daleč od Izhevsk, strmoglavilo letalo letalske družbe s katero sem tudi sama potovala. Doma pa so seveda vsi zaskrbljeni napovedovali, da me bodo v Moskvi posili, oropali in ugrabili, med tem, ko bom v 16 milijonskem mestu iskala hostel in železniško postajo. Danes se lahko samo zahvalim svojemu optimizmu in naivnosti, ki sta vse negativne misli le potisnila na stran in je tako prevladala želja po novem, neznanem in skrivnostnem.

Ko sem ob 17h prispela v Moskvo na letu, kjer sem bila edina Slovenka med samimi Moskovskimi poslovneži in bogatimi turisti, je bil pred mano naporen in deževen popoldan. Šele po treh urah vožnje na javnem transportu in pešačenju s prtljago sem prispela v prijazen, domač hostel in takrat se je moja ruska zgodba šele začela. V tej noči sem se sprehodila po centru, trenutno najdražje prestolnice na svetu in se čudila, kako je vse mirno, čisto in mogočno. Naslednji dan sem se odpravila na železniško postajo in se vkrcala na vlak za Izhevsk, mesto, ki leži 1200km vzhodno od Moskve, v predgorju Urala. Že na železniški postaji sem v vsej zmedeni naletela na Rozo, prijetno babico, ki me je skoraj posvojila in me odpeljala do kupeja, da preveri, če so moji sopotniki solidni ljudje, ki bodo dobro skrbeli zame naslednjih 19 ur vožnje. Seveda, se je izkazalo, da so vse skrbi odveč, saj sta me Aleksej in Ivana vzela za svojo in me celo pot hranila z čokolado, piškoti in seveda črnim čajem. Kasneje, ko sta izvedela, da ne vem točno kje naj bi bila nastanjena, sta me povabila kar k sebi in mi obljubila, da naj ne skrbim, ker bosta že onadva poskrbela zame. Vendar pa sem ob prihodu na peron v Izhevsk, že od daleč zagledala skodrano glavo v modri puhovki, ki me je že nestrpno pričakovala. Bila je Olja, moja gostiteljica, le 20 letna študentka 4. letnika medicine, ki se je ravno vrnila iz Estonije, kjer je tudi sama bila na poletni izmenjavi.

Olji bi lahko posvetila cel roman, saj je izjemna oseba, ki se je že zelo zgodaj v otroštvu spopadla s samostojnostjo in se kljub težkim razmeram odločila, da svoje življenje posveti medicini in skrbi za sočloveka. V 20 dneh, ko sem skupaj s Kristino, drugo študentko iz Osijeka živela pri njej, je postala moja dobra prijateljica, ki mi je odprla vrata v svoj dom in življenje in mi pomagala na vsakem koraku. Predstavila mi je svoje prijatelje, rusko kulturo, mesto in fakulteto ter bolnišnico v kateri je nekoč delal njen oče. Poleg tega, pa je bil Oljin dom v primerjavi s študentskimi domovi pravi hotel s petimi zvezdicami. Imela sem sobo, ki sem si jo delila s Kristino, vsak dan toplo vodo, možnost kuhanja in pranja in dostop do interneta. Vse naštetih stvari bi bile v študentskem domu nemogoče, saj so razmere tam zelo težke.

Ko sem se prijavljala na izmenjavo, sem si glede na to, da sem šele zaključila 2. letnik, izbrala elektiv, kjer naj bi delala raziskovalno nalogo iz področja nevrofiziologije. Seveda pa je bila to le uradni različica, dejansko pa sem v naslednjih dneh imela prakso na nevrologiji in kasneje še na abdominalni kirurgiji. Kako je to mogoče? Zopet enostaven odgovor, to je Rusija, kjer se pogosto zadeve na papirju ne skladajo z resničnim stanjem in se moraš enostavno prilagoditi, ali pa se obrneš in odideš. Kar se uradnih zadev tiče glede same izmenjave bi na tem mestu navedla še dve zanimivosti. Prva je ta, da v pisarni za izmenjave sedijo same starejše gospe, ki so svoja študentska leta že zdavnaj zaključile in po mojem ne sodijo ravno v IFMSA. Druga žalostna zanimivost pa je, da od 150€, ki smo jih plačali za izmenjavo, Olja ni dobila niti Rublja, hrano sem si morala zagotoviti sama. Vse kar sva imeli s Kristino krito je bil obisk muzeja Čajkovskega v bližnjem mestu in palačinke s čajem.

Že prvi dan po mojem prihodu me je Kristina odpeljala na oddelek za nevrologijo, kjer me je predstavila najinemu prvemu mentorju Sergeju. Sergej letos zaključuje specializacijo na nevrologiji in verjamem, da bo kmalu postal odličen nevrolog, saj ima veliko znanja, potrpljenja in želje, da ti pokaže in te nauči kar največ. Razen tega pa je edini na oddelku, ki govori angleško, za kar sva mu bili obe zelo hvaležni. V tednu na nevrologiji sva imel tako priložnost naučiti se opraviti nevrološki pregled pacienta, ogledali sva si ambulanto za analgezijo, MR in določena predavanja na fakulteti. Vsi na oddelku so bili zelo prijazni in so se trudili, da sva si bili prisotni pri pregledih »zanimivih pacientov« z multiplo sklerozo, Alzheimerjem, hernijo disci,...kar je bilo seveda zelo poučno in zanimivo, vendar pa sva zaradi jezikovne pregrade žal odnesli manj kot bi sicer.

Sredi drugega tedna sva bili premeščeni na abdominalno kirurgijo, kjer sem ostala do konca. Dodeljena sem bila dvema mentorjema, odličnemu diagnostiku Evgeniju Pavloviču in mlademu kirurgu Iliji Jelhovu, katerima bom še dolgo hvaležna za znanje, ki sta mi ga posredovala in priložnosti, ki sta mi jih omogočila.

Na tem mestu bi rada poudarila, da če se odločate za izmenjavo, kjer bi pridobili praktično znanje in se tako veliko naučili, kjer zato večino časa prebijete v bolnišnici in spoznate drugačno okolje, potem je Izhevsk prava izbira.

Razmere v zdravstvu se namreč precej razlikujejo od slovenskih standardov. Tako npr. ultrazvok predstavlja glavno diagnostično metodo, v bolnišnici pogosto ni primernege ogrevanja in sanitarij, imajo vsesplošno pomanjkanje materiala, operacija odstranitve slepiča se opravlja pod lokalno anestezijo, pacienti si sami prinesejo karton in dokumentacijo, zdravnik pacientu nameni zelo natančen klinični pregled in konec koncu, zjutraj lahko sedi v družbi kirurgov, piješ čaj in ješ piškote in se ob tem nasmejiš njihovim satiričnim šalām na račun nemogočih razmer in plač v ruskem zdravstvu.

Sama sem imela možnost, da sem bila dopoldne v ambulanti Evgenija Pavloviča, kjer sem se seznanila z gastrokopijo, kolonoskopijo, ultrazvokom abdomna in ščitnice. Na kirurgiji pa sem si ogledala operacijo raka na debelem črevesu, stomo, resekcijo želodca, amputacijo stopala (zaradi arterijske tromboze), operacijo na gležnju (pri pacientu z osteomielitisom), itd... Na dežurstvih sem se seznanila s splošnim kliničnim pregledom pacienta, rektalnim pregledom, bila prisotna na perforaciji želodca in več odstranitvah slepiča in na zadnjem dežurstvu celo »asistirala« na dveh operacijah: odstranitvi slepiča in gangrenozni ingvinalni kili, kjer sem npr. počistila operacijsko polje, aspirirala, prerezala par šivov in jih nekaj tudi sama napravila. Skratka za študenta 2. letnika več kot dovolj. Zahvala gre seveda obema mentorjema, ki sta me potiskala naprej in me pri vsem podpirala.

Kljub precej napornim dnevom v bolnišnici, kjer sem bila vsak dan običajno od 8h zjutraj do 14h popoldne in dežurstvom, sem popoldne še vedno našla dovolj časa, da sem lahko v treh tednih dobro prepešačila in spoznala Izhevsk.

Prestolnica Udmurtske republike je eno glavnih industrijskih središč za izdelavo orožja že od 18. stoletja dalje, zato ne preseneča, da je glavna znamenitost mesta prav muzej Kalašnikova, ki pa ga zaradi osebnih razlogov nisem obiskala. Sem pa ogledala zanimiv muzej Udmurtske Republike, rojstno hišo Čajkovskega, mestni živalski vrt, ki je še v procesu nastajanja in glavni katedrali Sv. Mihaila in Arhangelški sabor, ki sta pravi oazi sredi mestnega vrveža.

Med odmori sem večkrat posedala in uživala na malici v parku za predsedniško palačo, ki je prava redkost, razen tega pa se nahaja nedaleč od medicinske fakultete in je idealno mesto za srečanje s študenti. Verjamem, da bi, če bi obiskala Izhevsk v poletnih mesecih imela zagotovo precej več družabnih obveznosti, saj imajo takrat študentje počitnice in so ti na razpolago, razen tega pa bi nas bilo na izmenjavi vsaj pet. Tako pa sva se s Kristino zabavali pač sami in največkrat pristali v bližnji restavraciji, kjer so ponujali palačinke na sto in en način, ki so tudi ena izmed tradicionalnih jedi (blinij). Spoznali sva tudi prijetno skupino študentov, ki so člani angleškega debatnega krožka in so bili izredno veseli, da sva se z njimi pogovarjali in obiskali kino in bowling center. Na tem mestu bi omenila, da so cene povsem primerljive s slovenskimi, z izjemo Moskve, kjer je po mojem vse dvakrat preplačano.

Kar pa se tiče jezika, sem že zgoraj omenila, da predstavlja precejšnjo oviro, saj moram priznati, da boste le s težavo našli človeka, ki govori angleško. Sama razen Olje in članov debatnega krožka nisem imela sreče, tako da sem morala kar hitro obnoviti svoje skromno znanje ruščine in neverbalne komunikacije.

Še par nasvetov in opazanj. Če želite v Rusiji karkoli doseči se morate pač držati pravil, ki si jih lahko izmišljujete kar sproti in pri tem ohraniti mirno kri, saj z nestrpnostjo in agresijo ne boste dosegli ničesar. To pravilo velja bolj ali manj povsod, še zlasti v uradih, bankah, železniških postajah, pa tudi v muzejih, kjer turisti plačajo dvojno ceno, restavracijah, barih, itd. Se pa zadeve takoj spremenijo, če poizkušate z njimi govoriti v ruščini. Zdi se mi, da se ti takrat odprejo vrata v drug svet. Sama sem tako v najbolj vsakodnevnih situacijah spoznala neverjetne ljudi, ki so me sprejeli medse in mi dali vedeti, da sem v Rusiji vedno dobrodošla, da tukaj človek še lahko verjame v nesebično pomoč sočloveka in iskrenost.

Tako sem na primer na železniški spoznala Rozo, ki me je kasneje gostila na svojem vikendu in me predstavila svoji družini in vsem sosedom. Evgenij, ki sem ga spoznala v trgovini, ko nisem vedela kje je najbližja metro postaja me je nato vso soboto vodil po Moskvi, mi kupoval karte za muzeje in seveda številne čaje. Sergej, ki sem ga sem ga na metroju skoraj pohabila z nahrbtnikom, pa mi je namesto, da bi me nadrl vzel vse iz rok in me pospremil do vlaka, našel povezavo do letališča in me povabil na vikend. Tu so seveda še vsi Oljini prijatelji, ki so me kljub napornemu urniku obiskovali kar na domu, prirejali večerje in obveščali o najnovejših kino predstavah, koncertih in ostalih družabnih dogodkih v mestu. Pa osebje v bolnišnici, kjer so se trudili, da nikoli ne bi ostala brez čokolade in čaja. In na koncu seveda oba mentorja, ki sta mi pripravljena s strani bolnišnice tudi uradno pomagati kadarkoli si premislim in se vrnem nazaj med svoje slovanske brate.

Ko me danes prijatelji, sošolci, kolegi, profesorji in domači sprašujejo kako je bilo, mi enostavno vedno zmanjka besed in se tako lahko le nasmehnem in dodam: »To moraš videti sam. Jaz pa se zagotovo še vračam.«

Opomba: Za kakršnekoli »uporabne« informacije, npr. glede vize in vabila, vozovnic in prenočišč, ki jih v zgornjem tekstu zagotovo primanjkuje ☺, sem vam vedno na razpolago na: kokolj.maja@gmail.com

V družbi »mojih« abdominalnih kirurgov, na moji desni mentor Ilija Jelhov.

Prva »večerinka« ali po domače »welcome čaga«, ki je potekala kar pri Olji doma.

Na vrtu pred Rozino »dačo« .